

DE KRACHT VAN DE STAD

Coalitieakkoord Almere 2014-2018

Gemeente Almere

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
DE HOOFDLIJNEN	7
FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN	8
DE BELEIDSVOORNEMENS	11
HET SOCIAAL DOMEIN	11
BOUWEN EN WONEN	11
ONDERWIJS	12
KUNST EN CULTUUR	13
ECONOMIE	13
OPENBARE RUIMTE	14
VEILIGHEID	14
INNOVATIE	14
SPORT	15
GROWING GREEN CITIES EN DE FLORIADE	15
FOCUS IN DE WIJK	16
BEREIKBAARHEID EN INFRASTRUCTUUR	16
STADSCENTRA	17
VASTGOED	17
INKOOP	18
BIJLAGE 1 FINANCIËLE UITWERKING	20
BIJLAGE 2 PORTEFEUILLEVERDELING	23

INLEIDING

Voor u ligt het coalitieakkoord (2014-2018) van D66, PvdA, VVD, Leefbaar Almere en CDA. Het is een akkoord op hoofdlijnen dat de voornaamste thema's van deze raadsperiode adresseert en daar doelstellingen aan koppelt. Nadere uitwerkingen daarvan en plannen zullen met de raad worden gedeeld. Waar dit mogelijk en zinnig is, gaat dit gepaard met alternatieven waarbij het college zijn voorkeur onderbouwt. Het bestaande beleid voeren we uit. Wij staan open voor het debat daarover en sluiten goed beargumenteerde wijzigingsvoorstellen niet op voorhand uit. Het college dient voorstellen in met alternatieven, maar ook consulterende raadsvoorstellen die tot vrijmoedige discussie leiden. Samengevat: 'De coalitie geeft richting en biedt ruimte aan de raad voor de uitwerking en gaat voor het resultaat.'

Wat beweegt ons?

De coalitie heeft een gezamenlijke kernopgave: wij willen meer samen met Almeerders optrekken. In dit akkoord wordt daar herhaaldelijk naar verwezen. Wij willen inspelen op de 'eigen kracht' van mensen en de dynamiek in de stad. Wezenlijke wegwijzers zijn hierbij de waarden die de coalitiepartijen inspireren en die hen binden.

Meer dan ooit leeft de wens samen met de inwoners van Almere onze stad verder tot bloei te brengen op basis van vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid: dat zijn onze waarden. Dit alles vraagt naar het oordeel van deze coalitie een overheid waarbij dienstbaarheid en ambitie hand in hand gaan. Een overheid ook die naast en niet boven de inwoners staat. Wij realiseren ons dat er geen blauwdruk ligt om deze ambitie op stel en sprong uit te voeren. We zijn vastbesloten de door ons beoogde cultuuromslag tot stand te brengen. We zijn ons ervan bewust dat we een weg inslaan die ons stap voor stap bij ons doel moet brengen: een stad met meer ruimte voor de inwoners en een compacte, hoogwaardige overheidsorganisatie. Een gemeente die werkt in het verlengde van het adagium 'loslaten als het kan en sturen wanneer het nodig is', zoals dat door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) is geformuleerd. Een overheid dus die waar mogelijk 'tot steun' is en die niet loslaat of wegkijkt als inwoners echt hulp nodig hebben. Bij deze doelstelling past een open coalitieakkoord. Open voor de inwoners en ook voor de gehele gemeenteraad.

De discussie in de raad stellen we centraal, met als basis het willen begrijpen van de ander en de wil om te luisteren met een open houding. Polarisatie om het polariseren willen wij vermijden, al was het maar omdat het grofheid in de hand werkt en inhoudelijk tot niets leidt. Wij willen de als ongewenst ervaren (informatie)ongelijkheid tussen raad en college zoveel mogelijk verminderen. Dit met respect voor de onderscheidende rollen van het college en de raad. Gezamenlijk willen wij zoeken naar andere vormen van werken, waardoor de betrokkenheid van de inwoners bij het politiek bestuur kan worden vergroot en de ideeën en idealen van de inwoners beter zichtbaar worden voor ons als politiek en bestuur.

Almere is echt een ruime 'Green City'. Tussen de dijken strekt zich een zee van groen en blauw uit. Wij willen dit karakter versterken en behouden. Daarom hebben wij een aantal collegebrede thema's voor de stad gekozen die wij regelmatig integraal zullen agenderen: sport, Floriade, veiligheid, Growing Green Cities, de transities in het sociaal domein, innovatie en integrale wijkaan-

pak. Wij werken vanuit een gemeenschappelijk beeld waarin de sociale signatuur van de stad voor ons centraal staat. Daarbij kiezen wij de kracht van de inwoners van de stad als vertrekpunt. De dynamiek van Almere vindt haar bron in de gemeenschap. Wij realiseren ons dat burgerschap met name in buurten en wijken wordt beleefd. En daar willen wij naar handelen. Dat is geen sinecure, omdat het een wezenlijke cultuurverandering vraagt.

In de komende raadsperiode willen wij ook – opnieuw – een bestuurscultuur uitdragen waarin gemeenschappelijkheid centraal staat. Als een bestuurder een probleem ervaart, zullen wij gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen om het op te lossen.

Wij gaan de stad, de wijken in en geven een nieuwe invulling aan het contactwethouderschap; met ons de ambtelijke organisatie. Ook de raad nodigen wij daartoe uit. Onze credo's zijn: 'van maken van de stad naar laten aan de stad', en 'ruimte bieden voor vertrouwen'.

Wij werken vanuit een gemeenschappelijk beeld voor de stad. Voor ons staat de Almeerder centraal; we willen niet dat het systeem voor wie dan ook belemmerend werkt. Dit vergt een opener houding van het bestuur en een opener verhouding van het bestuur met de stad, de raad, de maatschappelijke partners en de ambtelijke organisatie. Ook van deze laatste vragen we een open houding.

De eigen waarde, kracht en verantwoordelijkheid van de Almeeders staan voorop. Iedere Almeerder moet kunnen meedoen in de samenleving. Als dat niet op eigen kracht lukt, gaan we ondersteunen, meestal tijdelijk. Daarbij maken we een onderscheid tussen enerzijds mensen die niet kunnen en anderzijds mensen die niet willen. Wij hebben oog voor Almeeders die structurele ondersteuning nodig hebben.

Wij willen werken op basis van vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid. Dit alles vraagt een gemeente waar dienstbaarheid en ambitie hand in hand gaan. Wij (en in ons verlengde de ambtelijke organisatie) zijn dienstbaar aan deze stad. Daartoe is het van belang dat we de stad, de Almeeders, de bedrijven en instellingen kennen én dat we naar hen luisteren. Dat luisteren doen we met een open houding. Als er kritiek is gaan we er op in, omdat wij weerwoord zien als een kans voor verbetering. We gebruiken casuïstiek om ervan te leren. Dienstbaar zijn betekent voor ons echter niet dat elk belang wordt gehonoreerd. Luisteren is iets anders dan blind gehoorzamen. We zijn een aanspreekpunt, geen doorgeefluik. We geven onze mogelijkheden en grenzen aan.

Concreet betekent dit, dat met de raad wordt bezien of voor de raad een fysieke plek in de stad, buiten het stadhuis, mogelijk is, zodat meer bijeenkomsten worden bezocht en er meer op locatie wordt vergaderd. Verder willen wij dat publiek verantwoord door de instellingen in de stad tijdens deze raadsperiode vanzelfsprekend wordt. We gaan nog meer wijkgericht werken dan we al deden en we gaan inwoners betrekken bij de verantwoording, bijvoorbeeld door informatie toegankelijk te maken. Ook gaan we vormen van directe invloed van inwoners mogelijk maken.

Leeswijzer

Na de hoofdlijnen van dit coalitieakkoord lichten wij de financiële onderbouwing toe. In de daarop volgende paragrafen staan de afzonderlijke beleidsvoornemens. In de bijlagen zijn de gemeentelijke financiën en de samenstelling van het college van B&W schematisch weergegeven.

DE HOOFDLIJNEN

De komende vier jaar staat ons veel te doen. Ten eerste decentraliseert het Rijk veel taken naar de lokale overheid, waardoor er veel geld, maar ook bezuinigingen op de gemeente af komen. Ten tweede willen we gebruikmaken van de kracht van Almeeders zelf, zoals de innovatie van de stad. Ten derde gaan we inzetten op bestuurlijke vernieuwing als nieuw thema.

De komende periode zetten we aanjaaggelden in. De bedoeling daarvan is om extra zetjes te geven aan initiatieven in de stad of een impuls te geven aan onderwerpen die voor de stad belangrijk zijn. Dat doen we op de volgende beleidsterreinen: onderwijs, wonen en wijken, onderwijs en arbeidsmarkt, kunst en cultuur en innovatie.

Een aantal in de vorige periode tijdelijk gefinancierde thema's willen wij structureel van middelen voorzien. Hierdoor kan blijvend worden geïnvesteerd in het veiligheidsgevoel van Almeeders en in economische ontwikkeling, dat alles op basis van een programma. Ook worden stappen gezet om problemen op te lossen bij beheer en onderhoud, de boekwaarde van de gronden en de onderwijshuisvesting.

FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

Spelregels

Voor ons financieel beleid hanteren we de volgende spelregels:

- Een sluitende begroting is voor ons vanzelfsprekend.
- Structurele uitgaven worden gedekt met structurele middelen.
- Tegenvallers worden opgelost binnen de eigen portefeuille van een bestuurder. Als dat niet lukt zoekt het college collegiaal naar een oplossing. Meevallers worden in de integrale afweging betrokken.
- Rijksbezuinigingen worden in principe doorvertaald naar de betreffende beleidsterreinen.
- We zullen de lasten niet verzwaren. Aanpassingen van de tarieven gaan niet verder dan met maximaal de inflatiecorrectie. Een uitzondering is de reeds doorgevoerde stijging van de ozb met 1%. Die dient om de problematiek rond de vervanging en het groot onderhoud in de openbare ruimte tot 2018 gedeeltelijk te dekken.

De financiën

De financiën van Almere vragen onze bijzondere zorg en aandacht. Met de signalen van voorzichtig economisch herstel gaan wij behoedzaam om. Wij staan soberheid voor. Dat gaan we uitdragen door zelf het goede voorbeeld te geven. Wij verwachten hetzelfde van de ambtelijke organisatie.

In onze veranderende samenleving verandert ook de rol van de overheid. Wij staan in dit opzicht een kleinere overheid voor. Samen met de ambtelijke organisatie gaan we kijken hoe hieraan de komende jaren invulling zal worden gegeven.

Het college gaat in gesprek met de raad over:

- aanpassingen in de budgetcyclus;
- de duiding van de voorjaarsnota in relatie tot de begroting;
- de positie van de jaarrekening en het Meerjaren Programma Grondexploitaties Almere (MPGA).

Daarnaast bouwen we samen met de raad en de maatschappelijke instellingen publieke verantwoording verder uit en gaan we de Almeeders meer (online) inzicht geven in onze begroting.

Binnen het te actualiseren financieel beleid wordt nagedacht over plafonds voor garantstellingen en leningen, maar er wordt ook een structurele stofkam ingevoerd om zicht te houden op de reserves en voorzieningen.

Grondbedrijf

Door de aanhoudende recessie en de daling van de woningbouwproductie komt de boekwaarde van het gemeentelijk grondbezit onder druk te staan. Onze inzet is om deze raadsperiode de boekwaarde van de gronden naar beneden te brengen. Hiervoor maken we structureel € 5 miljoen vrij. Voor 1 januari 2015 ligt er een plan van aanpak dat zal leiden tot een besluit over de mate waarin de schuld op ons grondbezit naar beneden kan worden gebracht. De inzet is het verhogen van de productie en het verlagen van de boekwaarde van met name langlopende grondexploitaties. Voldoende professionele ondersteuning op dit gebied vergt aandacht.

Aanjaaggelden

Soberheid geldt ook voor de stad. We gaan kritisch kijken naar de subsidies die we verlenen, maar tegelijkertijd willen we de komende jaren initiatieven aanjagen. Het gaat daarbij met name om initiatieven op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, kunst en cultuur, wonen en wijken en innovatie. We doen dat met aanjaaggelden. Voor deze aanjaaggelden hebben we een aantal criteria geformuleerd:

- de invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad;
- er wordt aangejaagd met cofinanciering;
- het aanjagen heeft structurele effecten;
- aanjagen is geen structurele financiering;
- na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden.

Fonds Verstedelijking Almere

Vanaf 2015 wordt het Fonds Verstedelijking Almere gevuld met middelen door de gemeente Almere, de provincie en het Rijk. Wij willen dit Fonds in samenspraak met de gemeenteraad, het Rijk en de provincie gebruiken voor:

- het sparen voor een magneetfunctie, bijvoorbeeld een (technische) universiteit;
- (innovatieve) projecten gericht op de groei van Almere;
- overige thema's zoals zorg, wonen en wijken, onderwijs, kunst en cultuur, economie, sport, Growing Green Cities en Floriade, en groen-blauw.

DE BELEIDSVOORNEMENS

Het sociaal domein

We vertellen het verhaal eerlijk: de komende transities in het sociaal domein gaan gepaard met grote, ook persoonlijk ingrijpende bezuinigingen op zorg en hulpverlening. Echter, niemand mag tussen wal en schip raken. We houden open oog en oor voor wat het nieuwe beleid betekent voor individuele Almeerders. We willen leren van moeilijke situaties, samen met betrokken organisaties en de raad. Collegeleden zullen vaak in de stad zijn, zodat ze weten wat er speelt, zich van schrijnende gevallen op de hoogte stellen en snel kunnen inspringen als het mis dreigt te gaan. De betrokken portefeuillehouders krijgen daarvoor de ruimte.

Wij staan naast de Almeerder. Bij de nieuwe taken als gevolg van de decentralisaties in het sociaal domein (de transities), gaan we uit van de eigen kracht van Almeerders. Dit vergt ook een cultuurverandering van het bestuurlijk en ambtelijk apparaat. Wij willen een dienstverlenende overheid zijn die de individuele Almeerder en organisaties als gelijkwaardig ziet en behandelt. De vele rollen van de gemeente op het gebied van de decentralisaties gaan we verminderen door meer taken met en door de samenleving te laten doen, op basis van vertrouwen.

De kadernota 'Doen wat nodig is', is uitgangspunt. Preventie en voorkomen van zwaardere zorg hebben prioriteit. Keuzevrijheid is de basis, vrijwilligers en mantelzorgers zijn onmisbaar.

Wij willen de transities integraal uitvoeren. Daarom beperken we de uitvoering niet tot het sociaal domein. Onderwijs, veiligheid, wonen en beheer sluiten daarop aan. Bovendien gaan we wijkgericht werken.

Daarbij is collegiale samenwerking binnen het college niet alleen essentieel maar vanzelfsprekend. Het beleidsterrein sociaal domein is zo groot en kent zoveel risico's, dat wij daarnaast gaan werken met het vier-ogenprincipe. Een goede financiële sturing is essentieel, zeker wanneer uitvoering binnen het beschikbare budget dient plaats te vinden. Daarom zal de sturing in het begin strak zijn. We gaan ook zoeken naar een nieuwe wijze van sturing, zowel financieel als inhoudelijk. Onderdeel daarvan is vermindering van de regeldruk voor het veld. We gaan uit van vertrouwen in de Almeerder. Wij accepteren geen misbruik van regelingen.

Bouwen en wonen

Almere is en blijft dé bouwstad van Nederland. Almere biedt aan particulieren, corporaties en andere initiatiefnemers de ruimte om te bouwen op iedere schaal, voor iedere doelgroep, in iedere kwaliteit en prijsklasse voor zowel de koop- als de huurmarkt. De balans in het totale woonaanbod verliezen we daarbij niet uit het oog. We zetten de omslag voort van grootschalig planmatig bouwen naar een meer organische ontwikkeling. Daarom geven we alle ruimte aan particulier opdrachtgeverschap en gaan we door met 'Ik bouw betaalbaar in Almere' (IbbA).

Het is onze ambitie dé innovatieve woon- en werkstad te zijn. Initiatieven met duurzame en betaalbare innovaties krijgen extra aandacht en steun. Samen met de rijksoverheid zetten we het bouwatelier Almere 2.0 in om vernieuwende woningbouwconcepten te realiseren. Ieder aspect van bouwen en wonen wordt tegen het licht gehouden met als doel woningen te innoveren en bouw te stimuleren.

We gaan ons inzetten voor het realiseren van twee Almeerse Bouw-Rai's. De eerste is gericht op vernieuwende vormen van (sociale) woningbouw met daarbij het aspect Tiny Houses. De tweede wordt onderdeel van de Floriade en zal als thema Growing Green Cities hebben. Voor beide (bouwatelier en Bouw-Rai's) is vanuit de aanjaaggelden geld beschikbaar.

Een huis dat betaalbaar is en blijft, is in Almere moeilijk te verkrijgen. Daarnaast nemen woonlasten toe. Hierdoor komen steeds meer bewoners in financiële problemen. Er moeten daarom meer betaalbare woningen komen, die ook betaalbaar blijven. In de komende vier jaar willen we dat er in Almere ten minste 1.000 en zo mogelijk 2.000 betaalbare (huur)woningen worden gebouwd. Dat doen we onder de Almeerse condities: betaalbare huurwoningen bouwen op grond met een sociale grondprijs, onder de voorwaarde dat we de korting afrekenen zodra de woning geen betaalbare huurwoning meer is. Hierbij komen de corporaties als partner in beeld. We zullen hen uitnodigen en uitdagen om te bouwen en betaalbaar te verhuren. Ook andere partners van binnen en buiten de stad nodigen we nadrukkelijk uit.

We maken prestatieafspraken met verhuurders van sociale huurwoningen over betaalbaarheid en de voorraad, de mogelijkheid om Huur Op Maat in te zetten voor betaalbaarheid en als instrument om scheefwonen tegen te gaan én de voorraad en de verduurzaming van sociale huurwoningen (nul-nota-woningen). We stimuleren dat concepten als het 'pension direct' of het 'corporatiehotel' worden ontwikkeld voor tijdelijke huisvesting van Almeerders die geen begeleiding nodig hebben.

Wij willen onderzoeken wat de gevolgen zijn van de herijking van het armoedebeleid van 2011 voor de betaalbaarheid van het wonen.

Onderwijs

Onderwijs is een van de belangrijkste pijlers van een zich ontwikkelende stad. Het is belangrijk voor de ontwikkeling van de inwoners, belangrijk voor het democratisch proces, de economie, de demografische opbouw van de stad en als vestigingsfactor voor mensen en bedrijven. De invloed van de gemeente op zowel de kwaliteit van het onderwijs als een zo compleet mogelijk pakket aan onderwijsvoorzieningen is om die reden cruciaal.

Na een eerste slag in de verbetering van de kwaliteit en de aard van de onderwijsvoorzieningen gaat het college eerdere resultaten borgen en verdiepen. In de komende vier jaar wordt via aanjaaggeld € 1,5 miljoen extra per jaar geïnvesteerd. Het college geeft hiermee nieuwe inhoudelijke en financiële stimulansen aan:

- de doorgaande lijn 0-12 jaar, met in het bijzonder aandacht voor de ontwikkeling van het jongste kind (0-6 jaar, preventie Jeugdzorg);
- meer integratie van onderwijs en zorg (Passend Onderwijs & Jeugdzorg);
- betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, in het bijzonder wat betreft de onderkant van het onderwijsstelsel (jeugdwerkloosheid, Jeugdzorg);
- betere aansluiting MBO/HBO/WO en uitbreiden opleidingsmogelijkheden en stageplaatsen in de stad (kwaliteit en aantrekkelijkheid van de stad);
- borging en uitbouw kwaliteit basis- en voortgezet onderwijs;
- terugdringen laaggeletterdheid.

Gestreefd wordt naar de start van nieuwe wetenschappelijke opleidingen in de periode 2016-2020.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn een pijler onder de identiteit van Almere. Meer dan 90 procent van de Almeerders bezocht de afgelopen jaren wel eens een culturele voorstelling. Ruim de helft van alle Almeerders neemt deel aan kunstzinnige activiteiten en de bezoekersaantallen van culturele instellingen vertonen een stijgende lijn. We zijn ook trots op onze culturele instellingen. Zo is de Hectare Cultuur het kloppend hart van onze culturele sector.

Deze raadsperiode wordt niet bezuinigd op kunst en cultuur. Wij willen de culturele spankracht in de stad verder prikkelen en zetjes geven aan nieuwe initiatieven. Een cultuurfonds moet dit laatste mogelijk maken. Wij trekken daar deze raadsperiode € 1 miljoen per jaar voor uit aan aanjaaggeld. Voor ons is een prioriteit om jongeren in aanraking te laten komen met kunst en cultuur. Dat doen wij bijvoorbeeld door talentontwikkeling te stimuleren.

Wij stellen een adviesraad in met deskundigen van buiten de stad. Die raad helpt ons scherp op koers te blijven, voor kwaliteit te zorgen en de principes van het cultuurfonds voor de stad zichtbaar te maken. Wij richten ons op de ontwikkeling van culturele activiteiten en niet op de ontwikkeling van culturele instituties.

Economie

Bedrijvigheid is van doorslaggevend belang voor de Almere samenleving. Werkgelegenheid en ondernemerschap maken de stad vitaal. Hier ligt een wezenlijke en permanente uitdaging.

Het bestaande Almeerse bedrijfsleven moet de ruimte hebben om goed te kunnen functioneren en uit te dijen. Met 'Excellent gastheerschap' en de komst van het Ondernemersplein zijn hiervoor belangrijke stappen gezet. Deze lijn moet zich de komende jaren verdiepen. Dat vraagt, naast instrumenten, vooral om gedrag op alle niveaus: opzoeken, meedenken, nieuwsgierigheid, bereidheid tot maatwerk. Dit is mede gericht op verhoging van ondernemerstevredenheid. We sluiten ons aan bij kansrijke initiatieven van ondernemers en faciliteren als dit nodig is. Een voorbeeld is een onderzoek naar de mogelijkheid om een overslaghaven te realiseren.

Daarnaast is versterking van het bedrijvenlandschap een speerpunt van het college. Nu de crisis voorzichtig lijkt te wijken, is op dit vlak een doorstart mogelijk. Het gaat daarbij zowel om het aanjagen van economische vernieuwing als het binnenhalen van nieuwe bedrijven. Dit zal niet los kunnen geschieden van de Metropoolregio Amsterdam, zeker als het gaat om internationale grootschalige activiteiten. Daar is een meerjarige focus voor nodig, een wenkend perspectief dat inspireert en energie geeft, geënt op Almere als 'Growing Green City' en als 'New Town'. Zo'n stip aan de horizon geeft richting aan de verdere invulling van het bedrijvenlandschap. Daarbij kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan een complete keten van recyclingbedrijven.

Economische ontwikkeling heeft baat bij een lange adem. Dit staat ons ook voor. We gaan het huidige beleid door- en herontwikkelen, waarbij ook wordt gekeken naar de uitvoering daarvan. Dit onderzoek gaan we in 2014 uitvoeren, samen met de betrokken partners: bedrijfsleven, onderwijs en gemeente. Uiteindelijk moet dit in 2015 leiden tot een transparante strategische agenda die met structurele middelen kan worden uitgevoerd, met als doel een substantieel aantal banen.

Openbare ruimte

De inrichting van onze stad is ambitieus. Daardoor vraagt het beheer en onderhoud van Almere bijzondere aandacht en een scherp oog voor de kosten. Die mogen niet uit de hand lopen en tegelijkertijd willen we onze stad op een breed gedragen kwaliteitsniveau houden.

Wij vinden dat de kwaliteit van de openbare ruimte in de stad mag variëren. In de stadscentra willen we de hoogste kwaliteit, in de buitengebieden mag het best een onsje minder. In de wijken en buurten kunnen bewoners door zelfbeheer een eigen mate van kwaliteit bepalen.

Voor de begroting van 2015 komt het college met oplossingsrichtingen met als zoekopdracht stroomlijning van het apparaat en meer differentiatie.

Steeds meer Almeeders willen een bijdrage leveren aan beheer en onderhoud in hun straat of buurt. Daar komen wij graag aan tegemoet. Ons uitgangspunt is dat zelfbeheer geen bezuiniging is. We waken voor vrijblijvendheid en daarom gaan we uit van heldere en goed onderbouwde afspraken. Deze wijze van werken betekent ook een doorgaande cultuurverandering binnen ons bestuur en onze organisatie.

Veiligheid

Ons uitgangspunt is dat Almeeders zich veilig moeten voelen in hun huis, hun buurt en in de stad. We realiseren ons dat 100 procent veiligheid een illusie is. Wat we wel kunnen doen, is blijvend inzetten op investeringen in maatregelen ter verbetering van veiligheid die de afgelopen jaren zijn genomen. De basis van ons veiligheidsbeleid is preventie waar het kan, repressie waar het moet.

Wij staan voor een integrale aanpak van veiligheid. We zien verbanden met onderwijs, beheer en onderhoud, wonen en zorg. De aandacht voor de jeugd is daarbij essentieel. Wij zien de aanpak van veiligheid als een collegebrede verantwoordelijkheid. Preventie is ook hier voor ons een sleutelwoord. Een logisch gevolg daarvan is dat aansluiting wordt gezocht bij andere beleidsterreinen. Wij gaan de bestuurlijke aanpak van woonoverlast verder versterken en we gaan met onze partners in de stad op zoek naar een plaats voor mensen die woonoverlast veroorzaken. Zichtbaar toezicht op straat is van groot belang.

Wij willen hoofdzakelijk inzetten op de bestrijding van zogenoemde High Impact Crimes. Dat zijn misdrijven die een grote impact hebben op iemands leven en kijk op Almere. Voorbeelden daarvan zijn woninginbraken, straatroven, overvallen en huiselijk geweld. De inzet van bestaande investeringen is in financiële zin structureel gemaakt. De inzet op veiligheid en het veiligheidsgevoel hangt af van de prioriteiten die uit de analyses, de signalen van partners in de stad of door wensen uit buurten komen. De inzet wordt gedaan in combinatie met andere beleidsterreinen.

Innovatie

Almere heeft een enorme innovatieve potentie; we zijn een stad waar de grenzen van de kennis worden opgezocht. En we zijn ook een stad die zich onderscheidt van andere bestaande steden door haar ruimte, haar bereikbaarheid, het suburbane karakter (stad in het groen), het water

rondom en haar ondernemende bevolking. De nieuwe stad, the New Town, die deze karakteristieken weet om te zetten in bedrijvigheid, hoogwaardige instellingen en vernieuwingen op vele gebieden zoals de zorg (domotica/robotica), circulaire economie, energievoorziening, afstandsleren (blended learning) en de wijze waarop de bevolking mede vorm geeft aan de ontwikkeling van Almere.

Om deze innovatiepotentie te benutten wordt een innovatieagenda opgesteld, waarbij collegebreed gekeken wordt. Voor de organisatie van de innovatieagenda is aanjaaggeld beschikbaar van € 0,3 miljoen per jaar. Om innovatieve projecten uit te voeren is vanaf 2016 € 2 miljoen voor projecten vanuit het Fonds Verstedelijking Almere gereserveerd. Die projecten worden in samenwerking met het Rijk en de provincie opgesteld. De agenda is eind 2015 vastgesteld.

Sport

Sport is de komende jaren een belangrijk thema dat door het hele college wordt gedragen. Het verbindt mensen, geeft zelfvertrouwen, zorgt voor plezier en ontspanning. Maar sport en bewegen zijn ook van belang voor gezondheid en welbevinden, zowel voor valide mensen als mensen met een beperking.

In een vroeg stadium moeten Almeerders, planologen en stedenbouwkundigen al meedenken over het inrichten van de openbare ruimte om te komen tot een bewegingsvriendelijke omgeving voor mensen van alle leeftijden. Een goed sportklimaat is ook belangrijk voor de aantrekkingskracht van de stad op bewoners en bedrijven. Sport is goed voor de mens en de stad.

Growing Green Cities en de Floriade

Met de Floriade 2022 gaan we een wereldtentoonstelling organiseren die ons aan de wereld toont, die ons een economische impuls oplevert en waarmee wij ons groene karakter optimaal kunnen etaleren. We worden een stad die:

- schone energie produceert;
- uitnodigt tot bewegen en een gezonde levensstijl;
- zorg dichtbij organiseert;
- afval omzet in grondstof;
- gezond voedsel en zuiver water produceert (Almere, stad van het zuiverste water);
- circulair is, waar grondstoffen worden ingezet als bouwstof en kringlopen worden gesloten;
- een rijkdom heeft aan planten en dieren en groen om van te genieten.

Kortom, Almere ontwikkelt zich tot een stad waarin wordt gewerkt aan toekomstbestendige oplossingen en innovaties waar de Almeerder ook financieel beter van wordt. Growing Green Cities is een beweging van de stad zelf, die mensen stimuleert en verder helpt. De energietransitie naar schone energie zal primair verlopen met de stimulering van zonne-energie, isolatie, koud-/warmte-opslag en nieuwe technieken, en minder met windenergie. De ontwikkelingen hierin gaan snel; wij blijven alert op innovaties. We streven naar een energie-neutrale stad in 2022.

De Floriade 2022 komt eraan. De komende vier jaar maken we, mede naar aanleiding van het rapport Veerman, een start met de gebiedsontwikkeling. De huidige ondernemers in het gebied krijgen in 2014 helderheid over hun positie.

Ook verbinden we dragende investeerders en sponsors aan het project, stellen we een sterk economisch programma op en richten we in 2015 de uitvoeringsorganisatie in. Dit gebeurt op basis van een sluitende business case waarbij onze bijdrage reeds vaststaat.

De Floriade moet van de Almeerders zijn, iets waar men trots op is. De burgers en het bedrijfsleven in onze stad moeten profiteren van deze wereldtentoonstelling. Jeugd geeft beweging op weg naar het evenement ('The Making Of') en heeft een belangrijke plek, onder meer door de JeugdFloriade en de Urban Greeners.

Focus in de wijk

Het werken in de wijk is een centraal thema van dit college. We kennen nu al een gerichte wijkaanpak. Met de komst van de transities (zie ook de paragraaf over het sociaal domein) zal deze wijkgerichte aanpak worden versterkt met de sociale wijkteams. Van groot belang is dat de huidige teams samen met de sociale wijkteams als één samenhangend geheel gaan werken, zowel op gezins- als op buurtniveau.

In de komende tijd (zoals dat ook in de afgelopen jaren is gebeurd) worden per stadsdeel programmaplannen opgesteld om helder in beeld te kunnen brengen welke straten, buurten of wijken extra aandacht behoeven. Die extra aandacht kan nodig zijn omdat er sprake is van een stapeling van problemen of specifieke knelpunten, maar ook vanwege kansen. Ook hier gaat het vooral over activiteiten die mensen een extra steun in de rug geven, dus we blijven uitgaan van de eigen kracht. Deze programmaplannen zijn gebaseerd op onze Straatkubus, zodat we onderbouwen wat waar nodig is. Ze gaan over de prioriteiten, over de vraag waar een geconcentreerde inzet noodzakelijk is. Deze programmaplannen leiden tot een jaarprogramma 'Focus in de wijk', waarin deze focusbuurten of -straten worden aangewezen als plekken in de stad waar we extra actie gaan ondernemen. Dit is een collegebrede verantwoordelijkheid. Het jaarprogramma wordt voorgelegd aan de raad en de partners in de stad. Financiering hiervoor wordt gevonden in het Fonds bestaande stad, het Fonds Verstedelijking Almere, armoedebestrijdings- en participatiemiddelen, externe financiering en de aanjaaggelden.

Bereikbaarheid en infrastructuur

Met de rijksbesluiten om de bereikbaarheid te verbeteren op de rijkswegen tussen Schiphol en Almere en per spoor tussen Schiphol en Almere-Lelystad, zijn we op de goede weg om Almere in de toekomst beter bereikbaar te maken. Een goede inpassing van de verbrede A6 de komende jaren vraagt permanent aandacht. Hetzelfde geldt voor een goede aansluiting op ons eigen wegennet en het bereikbaar houden van de stad tijdens de werkzaamheden.

Daarnaast vragen we aandacht bij het Rijk voor de knelpunten in de bereikbaarheid tussen Almere en Utrecht, mede in het licht van onze groeiopgave van 15.000 woningen ten bate van de Utrechtse regio. De nieuwe oostelijke gebieden van Almere moeten op termijn op dezelfde externe bereikbaarheid kunnen rekenen als die aan de westzijde.

De interne bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Almere zal de komende jaren verder worden verbeterd. Daarnaast willen we – vanuit de gedachte van een gezonde stad – meer prioriteit voor de fiets, waarbij we met de opkomst van de e-bike kansen zien om meer mensen in Almere op de fiets te krijgen.

Het kabinet heeft het voornemen om in de Noordvleugel de vervoerregio Amsterdam-Almere in te stellen. Het college van Almere is bereid daar – onder voorwaarden – aan deel te nemen. Deze voorwaarden zijn:

- voldoende zeggenschap over en invloed op het Almeerse openbaar vervoer;
- voldoende financiële inbreng door de vervoerregio om al onze verkeers- en vervoersta- ken uit te kunnen voeren;
- de garantie om zonder frictiekosten uit te kunnen treden.

Stadscentra

Nu de detailhandel een essentieel andere ontwikkeling doormaakt, is het zaak om de stadscentra in Almere in samenhang te bezien. Het Stadshart is het kloppend hart van de stad, kent vele vormen van detailhandel en verdient bescherming als het gaat om (grootschalige) concurrentie buiten het Stadshart. De aantrekkelijkheid en de beleving in het Stadshart moeten verder worden versterkt. Het retailpark Poort dient te worden ontwikkeld op basis van de aangepaste branchering, die voorkomt dat er sprake is van concurrentie met het Stadshart.

Voor Doemere moet de komende tijd, in samenhang met Buitenmere, samen met de ondernemers, een nieuw of vernieuwd perspectief worden ontwikkeld. Hierbij zullen ook andere functies zoals wonen en/of leisure worden betrokken.

Van essentieel belang is dat de ontwikkeling van de stadscentra in samenhang gaat gebeuren. Gezien de ontwikkeling van de detailhandel is de kans aanwezig dat er eerder sprake is van vermindering dan van nieuwe toevoeging. Vernieuwing zal dan ook mede moeten komen uit andere functies, zoals zorg, wonen en leisure.

Op stadsniveau wordt een Platform Retailontwikkeling opgericht om nieuwe ontwikkelingen samen met (vertegenwoordigers van) de winkeliers en de investeerders te bespreken en het college te adviseren.

Met betrekking tot parkeren geldt als principe dat bij stadscentra die gericht zijn op dagelijkse verzorging geen betaald parkeren geldt, terwijl bij themagerichte centra (Poort, Almere Buiten en het Stadshart), betaald parkeren uitgangspunt is. Voor Buiten wordt voorgesteld de tarieven te verlagen en uiteindelijk te herijken op basis van het ontwikkelingsplan voor Doemere/Buitenmere.

Vastgoed

De gemeente Almere is de bezitter van meer dan driehonderd gebouwen in onze stad. Vastgoed is een belangrijk instrument voor Almere en is cruciaal voor het functioneren van de stad. Het bezit van vastgoed is echter geen doel op zich. Anders dan bij corporaties of beleggers/eigenaren waar alleen sprake is van een directe verhuurder-huurderrelatie, wordt de gemeentelijke situatie gekenmerkt door een driehoeksverhouding. De verschillende rollen die de gemeente vervult naar de huurder/subsidiënt zijn gesplitst, zodat sprake is van transparante en zakelijke verhoudingen. Waar dit nu niet het geval is, gaan we het zo inrichten.

Het verhuren van commercieel vastgoed is lastig gebleken. De gemeente blijft echter actief beleid voeren om vastgoed te verhuren.

Bij langdurige leegstand en als het financieel verantwoord is, stoten we commercieel vastgoed af. Indien dat niet mogelijk is, herbestemmen we commercieel vastgoed voor maatschappelijke doeleinden.

Inkoop

De coalitie is zich terdege bewust van maatschappelijke effecten van gemeentelijke inkoop. Het college zal bij aanbestedingen steeds een evenwichtige afweging maken tussen enerzijds prijs en kwaliteit én, indien relevant, anderzijds borging van (proportionele) inzet van mensen met achterstand op de arbeidsmarkt, kansen voor Almeerse ondernemers en stimulering van innovatie van product of dienst. Er zal maatwerk worden nagestreefd waar dat meerwaarde biedt.

Daarnaast zal onderzoek worden gedaan naar effecten van gemeentelijke aanbestedingen op de arbeidsvoorwaarden bij ingehuurde partijen.

BIJLAGE 1

FINANCIËLE UITWERKING

De beleidsvoornemens hebben de volgende financiële uitwerking:

	bedragen x € 1 miljoen			
	2015	2016	2017	2018
Vertrekpunt voorjaarsnota 2014-2018	0,0	0,0	0,0	0,4
Baten				
Reële groei en herijking Gemeentefonds/vrijval inflatie	2,8	4,5	7,0	7,0
Verzachten betaald parkeren Almere Buiten	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Wijziging afschrijvingssystematiek parkeergarages	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal baten	2,8	4,5	7,0	7,0
Lasten				
Beheer en onderhoud	-0,1	-1,6	-3,1	-3,1
Veiligheid	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Economie	-0,8	-0,8	-1,5	-1,5
Afboeken grondvoorraad	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Taakstelling onderwijshuisvesting	-1,7	-0,9	-1,1	-1,5
Bezuinigingen				
Subsidies	1,0	1,0	1,0	1,0
1 wethouder minder	0,6	0,6	0,6	0,6
Incidentele baten en lasten				
Aanjaagmiddelen	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Renteresultaat 2015-2018	3,3	3,3	3,3	3,3
Onttrekking saldireserve	0,5	0,5	0,5	0,5
Renteresultaat 2014	4,8			
Onderzoek reserves en voorzieningen		3,0		
Totaal lasten	-2,6	-5,1	-10,5	-10,9
Taakstelling			3,4	3,4
<i>Perspectief</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,5</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

De taakstelling in de jaren 2017 en 2018 is de gezamenlijke verantwoordelijkheid als college, waarin iedereen bijdraagt. Bij de begroting 2015 presenteert het college hiervoor een plan met als zoekrichting een kleinere overheid met minder taken én een andere wijze van werken.

Hieronder worden de belangrijkste begrotingsregels toegelicht.

Verzachten betaald parkeren Almere Buiten

We verzachten de gevolgen voor betaald parkeren. Het daardoor ontstane tekort dekken we uit de reeds besloten wijzigingssystematiek van de parkeergarages.

Beheer en onderhoud

Voor het beheer en onderhoud is een problematiek olopend tot € 8 miljoen vanaf 2017. Een deel van de problematiek laten we ten laste van het perspectief komen. Het restant dekken we door de rente op de reserve "structurele rente eigen vermogen" in te zetten. Bovendien werken we met een taakstelling op het beperken van taken en capaciteit, het kwaliteitsniveau van het dagelijks beheer en het afstoten of omvormen van elementen.

Veiligheid

Dit betreft het structureel maken van de impulsmiddelen voor veiligheid. Voor de inzet hiervan wordt een programma gemaakt dat past bij wat nodig is in de stad, gericht op High Impact Crime.

Economie

Voor de uitvoering van het te ontwikkelen programma worden middelen beschikbaar gesteld. Hiermee zijn een deel van de voormalige impulsmiddelen en het niet gedekte deel van de formatie van de afdeling Economische Zaken, structureel gedekt. De inzet van de middelen wordt bepaald naar aanleiding van het programma.

Afboeken grondwaarde

We boeken een deel van de waarden van de gronden af. Hiervoor zetten we een deel van de harde buffer in van het grondbedrijf en een deel van de reserve structurele rente eigen vermogen en de reserve afschrijving investeringen. Door het inzetten van deze reserves kan er minder rente ten gunste van het perspectief gebracht worden; dit wordt nu structureel afgedekt. Bij de begroting 2015 presenteren we hiervoor een plan.

Taakstelling onderwijshuisvesting

In de Voorjaarsnota 2014-2018 is aangegeven dat er een korting is doorgevoerd op de algemene uitkering op het Gemeentefonds van € 3,7 miljoen in verband met onderwijshuisvesting. Een deel van die problematiek is toen opgelost. Inmiddels is het Gemeentefonds opnieuw geïjkt. De korting voor Almere is nu verlaagd tot € 3 miljoen. Hierdoor resteert er nog een tekort dat we nu in het perspectief oplossen.

Subsidies

We gaan € 1 miljoen minder aan subsidies uitgeven. We doen dit deels door geen loon- en prijscompensatie door te geven, maar ook door kritisch te kijken of in combinatie met aanjaagmiddelen, de subsidies nog nodig zijn. Kunst en cultuur is uitgesloten van deze bezuiniging.

Reserves en voorzieningen

Het college gaat in 2015 de reserves en voorzieningen doorlichten, waardoor in 2016 circa € 3 miljoen wordt vrijgespeeld en ingezet voor het tekort in het perspectief van 2016.

Eén wethouder minder

Wij hebben bewust gekozen voor soberheid en daarom hebben we een college met vijf wethouders. Hierdoor vallen ook de ondersteunende faciliteiten voor één wethouder vrij.

Aanjaaggelden

Naast structurele investeringen gaan we via aanjaaggelden initiatieven stimuleren en doelstellingen bereiken. Deze intensivering vinden plaats op de volgende terreinen:

Onderwijs en Onderwijs en arbeidsmarkt	1,5 miljoen
Kunst en cultuur	1,0 miljoen
Wonen en wijken	1,0 miljoen
Innovatie (ondersteuning)	0,3 miljoen
Incidentele middelen per jaar tot en met 2018	3,8 miljoen

Deze incidentele investeringen dekken we uit het renteresultaat en de saldireserve.

Fonds Verstedelijking Almere

Vanaf 2015 wordt het Fonds Verstedelijking Almere gevuld met middelen door Almere, provincie en Rijk. De inzet van ons voor de besteding is onder andere:

	2015	2016	2017	2018
Sparen voor magneet, zoals (technisch) wetenschappelijk onderwijs	10 miljoen in 4 jaar			
Innovatieve projecten		2,0 mln	2,0 mln	2,0 mln
Projecten gericht op de groei van Almere	PM	PM	PM	PM

Voor de inzet van deze middelen gelden de volgende spelregels:

- geen reguliere (structurele) uitgaven;
- investeringen gericht op bijvoorbeeld zorg, wonen en wijken, onderwijs, kunst en cultuur, economie, sport, Growing Green Cities en Floriade en groen-blauw;
- proceskosten gemeente Almere voor deze investeringen.

BIJLAGE 2

PORTEFEUILLEVERDELING

René Peeters (D66)

- Jeugd & Gezin (transities Jeugdzorg en WMO/AWBZ)
- Jeugdbeleid (met uitzondering van jeugdwerkloosheid)
- Onderwijs
- Laaggeletterdheid
- Coördinatie onderwijs en arbeidsmarkt
- Innovatie
- Bestuurlijke vernieuwing (waaronder participatie)
- Welzijn (incl. vrijwilligers)
- JeugdFloriade
- Sport

Henk Mulder (PvdA)

- Beleid wonen (inclusief particulier opdrachtgeverschap)
- Ruimtelijke Ordening/Ontwikkeling (incl. Welstand)
- Grondbeleid (inclusief grondbedrijf)
- Floriade
- Growing Green Cities
- Integrale wijkaanpak
- Verkeer en Vervoer
- Groen blauw casco en Waterbeleid
- Almere 2.0 (inclusief coördinatie Fonds Verstedelijking Almere)
- Stedelijke regie (programmering, AROMA, Meerjarenperspectief grondexploitaties, bestuurlijke voortgangsrapportages)

Mark Pol (VVD)

- Financiën
- Economische ontwikkeling
- Vastgoed
- Bedrijfsvoering (met uitzondering van HRM)
- (Internationaal) economisch beleid
- Werkgelegenheid
- Detailhandel
- Coördinatie beheer en ontwikkeling bedrijventerreinen
- Beheerder Fonds Verstedelijking Almere
- Coördinatie Investeringsfonds Flevoland Almere (IFA)

Frits Huis (Leefbaar Almere)

- Stedelijk Beheer
- Openbaar vervoer
- Parkeerbeleid
- Milieubeleid en -wetgeving (waaronder Stad zonder afval)
- Toerisme
- Recreatie
- Waterbeheer
- Kunst en cultuur
- Communicatie en marketing
- Evenementenbeleid

Froukje de Jonge (CDA)

- Participatie, Werk en Inkomen (transities Participatiewet)
- Integratie en diversiteit
- Armoedebeleid
- Schulddienstverlening
- Arbeidsmarktbeleid (jeugd- en seniorenwerkloosheid en beschutte werkvormen)
- Vrouwenopvang
- Coördinatie huiselijk geweld
- Publiekszaken
- HRM

Annemarie Jorritsma (Burgemeester)

- Coördinatie veiligheid
- Openbare orde, inclusief handhaving APV, prostitutiebeleid en coffeeshopbeleid
- Politie
- Brandweer
- Crisis- en rampenbestrijding/-organisatie
- Vergunningverlening op gebied taken burgemeester
- Toezicht en handhaving
- Straatnaamgeving
- Internationale betrekkingen
- Stadsarchief

Gemeente Almere

